

LEBRIS

We know
books

JULES VERNE

TESTAMENTUL UNUI EXCENTRIC

II. MISTERIOSUL XKZ

Ilustrații de George Roux

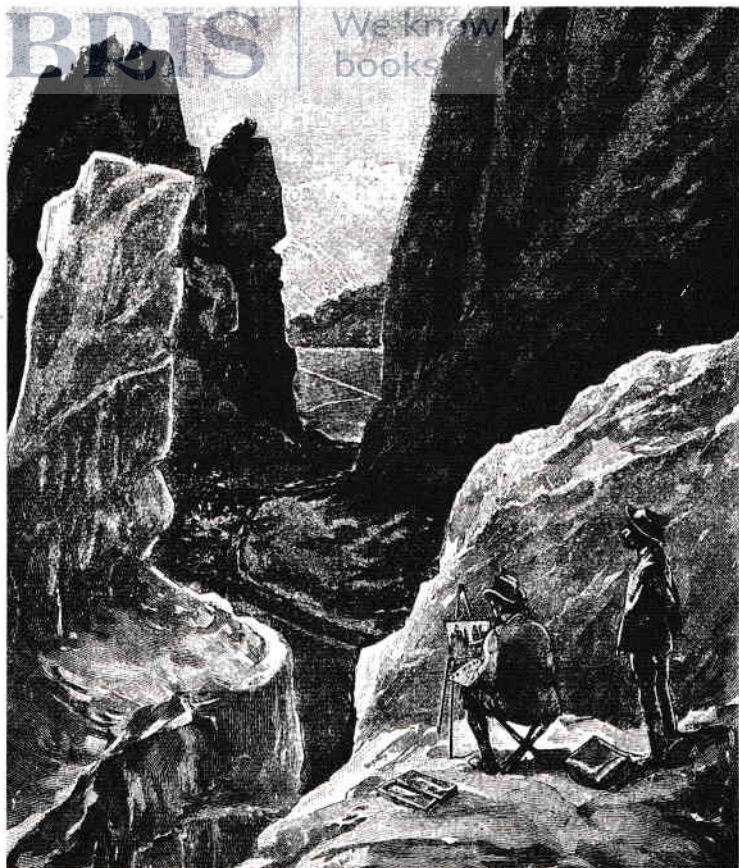
Traducere și note de Nicolae Constantinescu

LITERA

București

I. <i>Parcul Național</i>	5
II. <i>Unul luat drept altul</i>	19
III. <i>Ca melcul</i>	34
IV. <i>Steagul Verde</i>	55
V. <i>Grotele din Kentucky</i>	72
VI. <i>Valea Morții</i>	87
VII. <i>În casa din South Halsted Street</i>	104
VIII. <i>Lovitura reverendului Hunter</i>	123
IX. <i>Două sute de dolari pe zi</i>	139
X. <i>Peregrinările lui Harris T. Kymbale</i>	158
XI. <i>Închisoarea din Missouri</i>	176
XII. <i>Fapt divers senzațional pentru Tribune</i>	194
XIII. <i>Ultimele aruncări de zaruri ale meciului Hypperbone</i>	210
XIV. <i>Clopotul din Oakswoods</i>	229
XV. <i>Ultima excentricitate</i>	242

I

PARCUL NAȚIONAL

În ziua de 15 mai, la ora 12:00, la oficiul poștal din Fort Riley, Max Réal primise telegrama trimisă de la Chicago în aceeași zi. Rezultatul celei de a doua aruncări de zaruri pentru primul partener era 10 din 5 și 5.

Numărând 10 puncte de la căsuța 8, statul Kansas, jucătorul ajunge la una dintre căsuțele cu statul Illinois. De aceea, regula îl

LIBRIS | We know books
obliga să dubleze acel număr, astfel încât 20 îl conducea la căsuța 28, statul Wyoming.

– Un rezultat norocos! a exclamat Max Réal, după ce s-a întors la hotel împreună cu Tommy.

– Dacă stăpânul e mulțumit, trebuie să fiu și eu, a răspuns tânărul.

– Este, și din două motive, a precizat Max Réal. Primul, deoarece călătoria nu va fi lungă, căci Kansas și Wyoming aproape se ating la colțuri; al doilea, că vom avea timp să vizităm cea mai frumoasă regiune din SUA, acel minunat Parc Național Yellowstone pe care nu-l cunosc. Asta e steaua mea bună! Să-mi pice exact 10 puncte care mă răsplătesc cu un salt dublu și includ Wyoming în itinerarul meu! Înțelege, Tommy, înțelege?

– Nu, stăpâne! a răspuns Tommy.

Și adevărul era că Tommy nu prea înțelegea combinațiile ingenioase ale Nobilului Joc al SUA care-l încântau pe tânărul pictor.

De altfel, n-avea importanță, și Max Réal nu putea decât să fie bucuros de acest al doilea rezultat al zarurilor, chiar dacă era încă în urma lui Lissy Wag și a comandorului Urrican (aceasta din urmă, după cum știm, condamnat să reînceapă partida). Acea călătorie nu era deloc obositoare și-i permitea primului partener să viziteze acel colț admirabil al statului Wyoming.

Or, vrând să-i consacre cât mai mult timp posibil și dispunând doar de 25 zile, de la 15 la 29 mai, pictorul a hotărât să părăsească imediat micul oraș Fort Riley.

Următoarea telegramă expediată pe adresa lui trebuia să-l găsească pe Max Réal la Cheyenne, capitala statului Wyoming, doar dacă nu cumva partida ar fi fost câștigată înainte. Și, în fond, lui Hodge Urrican i-ar fi fost de ajuns să obțină 10 puncte ca să ajungă în căsuța 63 și ultima, deoarece, de la prima aruncare de zaruri, având un avans mare față de toți concurenții, fusese trimis la căsuța 53.

—Ar fi în stare acel om îngrozitor! exclamase Max Réal, când ziarele publicaseră rezultatul. Atunci, adio, moștenire, și n-aș mai putea să te cumpăr, bietul meu Tommy! În fine, tot voi rămâne cu vizitarea regiunilor Yellowstone! Sclav nevrednic, fă valizele și să plecăm spre Parcul Național!

Sclavul nevrednic, foarte onorat, a făcut în mare grabă pregătirile de plecare.

Dacă Max Réal s-ar fi limitat să se deplaseze de la Fort Riley la Cheyenne, ar fi făcut acea călătorie de 450 de mile într-o singură zi cu trenurile care făceau legătura dintre cele două orașe. Totuși, deoarece intenția lui era să ajungă până în colțul de nord-vest al statului Wyoming ocupat de Parcul Național, trebuia să ia în calcul că acea distanță avea să fie cel puțin dublată.

Așa că nu ne vom mira știind că, îndată ce primise telegrama, Max Réal studiase itinerarele căilor ferate ca să-l aleagă pe cel mai scurt. Din acest studiu rezultase că două linii ale rețelei Union Pacific ofereau aproape aceleași garanții de rapiditate.

Prima pornea din Kansas până în Nebraska și, prin Marysville, Kearney City, North Platte, Ogallalla, Antelope, ajungea în colțul de sud-est al statului Wyoming și ducea la Cheyenne.

A doua, prin Salina, Ellis, Oakley, Monument, Wallace, ajungea la frontiera statului Colorado la Monotony, se îndrepta spre Denver, capitala statului, și, prin Jersey, Brighton, La Salle, Dover, ajungea la frontiera cu statul Wyoming și se oprea la Cheyenne.

Steagul Violet (aceasta era culoarea primului partener, după cum ne amintim) a preferat cel de-al doilea itinerar. Ajuns la Cheyenne, avea să se combine cu altul ca să ajungă în cel mai scurt timp în patruleterul Parcului Național.

Max Réal a plecat deci în după-amiaza zilei de 26, împreună cu trusa de pictor și cu Tommy, care ducea valiza, și amândoi au urcat în tren. Acele șesuri vestice ale Kansasului era imense, fără

urcușuri sau coborâșuri, fiind udate de cursul râului Arkansas, care coboară din White Mountains din statul Colorado! Și cât de ușoară fusese construcția acelor căi ferate! Pe măsură ce șinele erau așezate pe traverse, locomotiva le și utiliza și calea ferată înainta astfel cu câteva mile pe zi. Este adevărat însă că acele stepe interminabile nu prezentau nimic foarte atrăgător pentru ochiul unui artist, dar peisajele aveau să devină variate, ciudate, superbe în partea muntoasă a statului Colorado.

Trenul a trecut în cursul nopții granița geometrică dintre cele două state și s-a oprit dimineața la Denver.

Max Réal n-a avut timp să vadă orașul nici măcar o oră. Trenul spre Cheyenne urma să plece și, dacă n-ar fi urcat în el, ar fi întârziat o zi întreagă. Parcurgând vreo 100 de mile, lăsând la vest panorama superbă a masivului Snowy Ranges, dominat de piscurile Long's Peak, trenul a străbătut cu rapiditate traseul.

Ce este Cheyenne? Este numele unui râu și al unui oraș, dar și cel al indienilor care locuiau cândva în ținut, mai exact spus „câinii“, din care limbajul popular a făcut „cheyenni“!

Orașul s-a născut pe locul uneia dintre acele tabere unde mișunau căutătorii de aur. Corturilor le-au urmat cabanele, și acestora, casele, care mărginesc străzile și piețele. Calea ferată s-a format în jurul ei și, în prezent, Cheyenne numără aproape 12 000 de locuitori. Construit la o altitudine de 1 949 m, este un punct important al acelei mari căi ferate a Pacificului.

Statul Wyoming n-are hotare naturale, fiind nevoit să se mulțumească cu cele fixate de geodezie, adică cu liniile drepte ale unui dreptunghi mare. Este un ținut cu munți impozanți și văi adânci, de unde își iau izvoarele Colorado, Columbia și Missouri. Și, când ai generat aceste trei cursuri de apă, atât de considerabile în hidrografia americană, ești demn să adaugi o stea la cele care strălucesc pe steagul SUA.

Potrivit obiceiului, Max Réal călătorea și acum tot incognito. Orașul Cheyenne n-a știut că în ziua aceea îl avea oaspete pe unul dintre jucătorii meciului Hypperbone, pe care de altfel nu-l aștepta atât de curând, căci trebuia să se afle în acel loc în ziua de 29. A evitat deci recepții, banchete indigeste, ceremonii plictisitoare care ar fi fost probabil organizate în onoarea lui de o populație ce se entuziasma repede și în rândul căreia ar fi fost prezente și femeile, cu drept de vot în acel fericit stat Wyoming.

Ajuns acolo în dimineața zilei de 16 mai, Max Réal și-a luat toate măsurile ca să meargă fără întârziere în Parcul Național. Dacă ar fi avut mai mult timp la dispoziție, ar fi putut face călătoria cu trăsura, cu diligența, oprindu-se după pofta inimii, scotocind prin regiunea Laramie Ranges, acele câmpii înalte al căror fund argilos fusese cândva cel al unui lac, trecând prin vad numeroase râuri, vizitând circurile aceluia splendid sistem orografic, văile sinuoase, pădurile adânci și o puzderie de râulețe ce se vărsau în Columbia, în fine, tot acel ținut dominat de la mai bine de 3 800 m de Union Peak, Hayden Peak, Fremont Peak și sălbaticul Munte al Urangelor din Wide Water Mountains, de unde a provenit poate numele Oregon și care, mare aducător de vijelii și de furtuni, poate rivaliza cu numele mai puțin sălbatic al comodului Urrican.

Da, dacă mergi astfel, cu trăsura, călare, pe jos, în deplină libertate, te oprești după dorință în fața celor mai frumoase priveliști din acel ținut, ridicându-ți cortul ici și colo, fără să fii presat de timp... Ce putea să fie mai fascinant pentru un pictor și cu câtă încântare ar fi făcut Max Réal călătoria în acele condiții! Dar putea oare să uite că pe lângă artist era și partener, că nu mai era propriul său stăpân, că, jucărie a hazardului, se afla la cheremul lui, că depindea de o aruncare de zaruri, că avea obligația să se deplaseze între date fixe, să fie tratat ca un pion pe o tablă de șah?

„Un pion pe care soarta îl manevrează după cum dorește“, își zicea el. „Și e foarte adevărat că nu sunt nimic altceva! Înseamnă renunțarea la orice demnitate umană și asta pentru o șansă din șapte de a primi moștenirea celui defunct excentric! Roșesc când tuciuriul de Tommy se uită la mine! Ar fi trebuit să-l trimit la naiba pe maestrul Tornbrock, să nu iau parte la acea partidă ridicolă, din care ar fi înțelept să mă retrag spre marea satisfacție a numiților Titbury, Crabbe, Kymbale și Urrican! Nu mă refer la blânda și modesta Lissy Wag, căci acea tânără mi s-a părut prea puțin încântată că face parte din grupul «celor șapte»! Da, la naiba, aș fi făcut asta chiar acum și aș fi rămas în Wyoming, așa cum îmi convine, dacă n-ar fi fost buna mea mamă, care nu m-ar ierta dacă aș abandona! În fine, de vreme ce mă află în acest uimitor Yellowstone, să văd tot ce se poate vedea în vreo 10 zile!“

Astfel gândea Max Réal, și nu gândea deloc rău, după ce studiase itinerarul cel mai potrivit împrejurărilor. De altfel, dacă ar fi călătorit așa cum ar fi dorit, s-ar fi expus nu numai la întârzieri, ci și la pericole. Acele șesuri și văi din Wyomingul central sunt departe de a fi sigure, când le parcurgi neînsoțit... Pe lângă întâlnirea posibilă cu fiare sălbatice, urși și alți carnasieri care le cutrieră, te poți teme pe bună dreptate de un atac al indienilor, acei sioux nomazi, care nu sunt toți instalați în rezervațiile lor.

De aceea, cu ocazia explorărilor pe care guvernul federal le-a organizat în 1870 pentru recunoașterea ținutului Yellowstone, domnii Doane, Langford și doctorul Hayden au fost însoțiți de militari care să le asigure misiunea. Și după doi ani, la 1 martie 1872, Congresul a declarat Parc Național acea regiune demnă, în mai multe privințe, de a fi numită a opta minune a lumii.

Două linii transcontinentale legau orașul New York de San Francisco. Prima, Union Pacific, care ia numele de Oregon Short Line începând de la Granger, lungă (optând pentru un număr rotund) de

3 380 de mile, trecea prin Ogden; a doua, lungă de 5 300 de mile, trecea prin Topeka. De la acel oraș, calea ferată traversa statele Wyoming, Utah, Nevada, California și ajungea la Oceanul Pacific.

În statul Utah, la Ogden, se desprinde o ramificație care se leagă de Union Pacific la Pocatello, de unde Oregon Short Line se întinde până la Helena City, în Montana. Acea linie trece la mică distanță de Parcul Național, din al cărui teritoriu o mică parte le ținea de două state sudiste, iar cea mai mare, de un al treilea.

Or, de la Cheyenne la Ogden, distanța era doar de 515 mile și de la Ogden la Monida, stația cea mai apropiată de Parcul Național, de doar 450 de mile, în total, mai puțin de 1 000 de mile. Era deci cât se poate de indicat ca Max Réal, dornic să ajungă pe drumul cel mai scurt în colțul nord-vestic al statului Wyoming, să aleagă acest itinerar, care, prelungit puțin, i-ar fi permis să viziteze Ogden.

Chiar în acea seară, la fel de necunoscuți la plecare ca la sosire, Max Réal și Tommy se instalau în tren, traversau lungile câmpii lacustre din Laramie și dormeau netulburați când au ajuns la stația din Benton City, unul dintre acele orașe care răsar în Far West ca ciupercile – puțin cam veninoase poate la apariție, dar curând dezintoxicate de bunele procedee de cultivare. Apoi, fără ca ei să se fi trezit, trenul a lăsat în urma lui orașele Laramie, Rawlins, Halville, Granger, Separation, Black Butte, Green River care se unea cu Grand River, ca să formeze fluviul Colorado, urmând cursul râului Muddy Fork până la stația Aspen, lângă frontiera cu Utah, apoi a intrat pe teritoriul cu același nume și, în dimineața zilei de 27, a oprit la Ogden.

Acolo, după cum am spus, Union Pacific, înainte de a ocoli Great Salt Lake după bucla superioară ca să se îndrepte spre vest, avea o ramificație de 450 de mile până la Helena City. În același punct, se desprinde o a doua spre sud, care leagă Ogden de Great Salt Lake City, capitala statului, marele oraș mormon despre care s-a vorbit atât de mult și nu întotdeauna în avantajul lui.

LIBRIS We know books

Ce ocazie pentru Max Réal ca, fără să se îndepărteze mai mult de 36 de mile, să viziteze acel oraș celebru între toate! Totuși, s-a abținut și cine știe dacă peripețiile partidei n-aveau să-l readucă în Orașul Sfinților, făcut celebru de isprăvile matrimoniale ale lui Brigham Young și ale compatrioților lui poligami?

În ziua de 17, trenul s-a deplasat spre Idaho, lăsând la est frontiera statului Wyoming, pe la poalele masivului Bear River Mountains, prin Utah Hot Springs, și a trecut frontiera statului Idaho la Oxford.

Idaho făcea parte din bazinul Columbiei, bogat în zăcămintele miniere, care a atras mulțimea tumultuoasă a spălătorilor de aur, și ai căror agricultori vor utiliza câmpiile meridionale într-un viitor destul de apropiat. Boise City, cu cei 2 500 de locuitori, era capitala acelui teritoriu unde se găseau unele rezervații destinate indienilor Picioare Negre, Nasuri Găurite, Coeurs-d'Alène, fără a mai pune la socoteală chinezii amestecați în număr destul de mare cu populația albă.

Montana era un ținut muntos, după cum arăta numele. Unul dintre cele mai întinse din uniune, impropriu agriculturii, dar favorabil creșterii animalelor, era bogat în zăcămintele de aur, argint și cupru. Dintre toate statele, el era cel în care indienii ocupau cele mai mari enclave din Far West – indienii Capete Plate, Burți Mari, Corbi, Modok, Cheyenne, Assiniboin –, a căror vecinătate turbulentă era suportată cu greu de americani.

Virginia City, capitala statului, părea la început că urma să prospere ca atâtea alte orașe din acele teritorii din vest. În prezent, acestuia îi erau preferate orașele Butte City și Helena, chiar dacă primul suferise o scădere a numărului locuitorilor.

Este clar că mijloace de comunicație rapide și confortabile existau între Parcul Național și stația Monida, unde s-a oprit primul partener, și ele se vor mai înmulți în beneficiul mulțimilor de turiști din Lumea Veche și Lumea Nouă invitați de guvernul federal să viziteze domeniul Yellowstone.

Max Réal a putut deci să părăsească imediat Monida mulțumită unui serviciu de diligențe perfect organizat și, după câteva ore, însoțit de Tommy, a sosit la destinație.

S-ar putea spune că parcurile naționale sunt pentru teritoriul țării ceea ce sunt scuarurile pentru marile orașe. În afară de Yellowstone, s-au creat și se vor crea și altele în scurt timp, cum ar fi Crater Lake, în regiunea vulcanică din nord-vest, sau acea Elveție americană, acea Grădină a Zeilor, încadrată splendid în zona muntoasă a statului Colorado.

La sfârșitul lunii februarie a anului 1872, Senatul și Camera Reprezentanților au ascultat lectura unui raport despre o propunere supusă aprobării Congresului.

Era vorba de sustragerea de la ocuparea de către persoane particulare și de punerea sub protecția statului a unei părți din solul uniunii de 55/65 mile situate către izvoarele râurilor Yellowstone și Missouri. Acea regiune avea să fie de atunci înainte un Parc Național, de care urma să se bucure pe deplin poporul american.

După ce declarase că spațiul din limitele indicate nu putea fi folosit pentru o cultură productivă, raportorul adăugase: „Legea propusă nu va aduce nicio diminuare a veniturilor statului și va fi primită de lumea întreagă ca o măsură conformă cu spiritul de progres și ca un titlu de onoare pentru Congres și pentru Națiune“.

Concluziile raportului au fost adoptate. Parcul Național Yellowstone a trecut sub administrarea ministrului de interne; și chiar dacă nu l-a vizitat încă lumea întreagă, ne putem bizui pe faptul că în viitor aceste dorințe ale Congresului se vor împlini.

Se pare că în acel colț privilegiat al vastului ansamblu al SUA nu se poate cultiva nimic nici pe platouri, nici în văi, nici în câmpiile aflate la o altitudine medie de 2 130 m. Clima este acolo extrem de dură, căci nu trece o lună fără îngheț. De aceea, creșterea vitelor nu s-ar putea face în acele condiții aspre de temperatură, iar solul n-ar putea

LIBRIS | We know books
oferi niciun randament mineral, fiind în general vulcanic, presărat cu lavă vulcanică, mistuit de dogoare plutoniană și împresurat complet de munți, ale căror creste se profilează la 1 950 m deasupra nivelului mării.

Este, așadar, ținutul cel mai inutil din lume, și totuși unul dintre cele mai celebre, a cărui valoare este dată doar de frumusețea și de ciudățenia lui naturală și pe care mâna omului n-ar putea să-l mai îmbogățească cu ceva.

Totuși, această mână a intervenit în scopul de a atrage excursioniștii din cele cinci părți ale lumii, al căror aflux cu miile era prevăzut și provocat de raport. Circulația era facilitată de drumuri carosabile care străbăteau acel labirint haotic. S-au ridicat clădiri elegante și confortabile. Domeniul putea fi parcurs în deplină siguranță. Singura temere era ca nu cumva să devină stațiune termală, un imens oraș balnear în care să mișune bolnavii atrași de izvoarele termale de la Fire Hole și Yellowstone.

Pe lângă toate acestea, așa cum precizează Élisée Reclus, acele parcuri naționale au devenit deja domenii imense de vânătoare pentru directorii unor companii financiare, care posedă căile ferate de acces și principalele hoteluri. Astfel, așezământul din Terrasse Mammoth este centrul unui adevărat principat. Cine ar fi crezut? Un principat în marea Republică Nord-Americană!

Și acolo – din păcate, în acea perioadă a anului numeroși vizitatori umpleau toate hotelurile – și-a petrecut Max Réal tot timpul de care putea să dispună. Din fericire, nimeni nu-l bănuia că era unul dintre participanții la meciul Hypperbone, căci ar fi fost însoțit sau, mai exact, asaltat de nepoftiți cu sutele. El a putut deci să se miște în voie, să admire acele curiozități naturale care nu provocau, trebuie să recunoaștem, admirația lui Tommy, să schițeze câteva pânze pe care tânărul negru le găsea întotdeauna infinit superioare priveliștilor